

illud a quo aliquid incipit potest esse perfectum in bono
nec in malo secundum genus suum licet sit imperfectum secundum
seriem processus hominis in melius uel in peius proficiē-
tis. **A**d secundum dicendum quod ratio illa procedit
de peccato ex malicia quoniam est ex inclinatione habitus
Ad tertium dicendum quod si accipiatur impunita secundum
intentionem Augustini secundum quod importat permanentiam in
peccato usque ad finem: sic planum est quod impunita presuppo-
nit peccatum sic et penitentiam: sed si loquamur de impunita ha-
bituali secundum quod ponitur spes peccati in spiritu sancto: sic
manifestum est quod impunita potest esse etiam ante peccatum: potest
enim ille qui nunquam peccauit habere propositum peni-
tendi uel non penitendi si contingeret eum peccare.

Quoniam deinde consi-
derandum est de virtutibus oppositis
scilicet et intellectui. Et quia de
ignorantia quae opponitur scientiae di-
ctum est cum de causis peccato-
rum ageretur: querendum est nunc de cecitate mentis et
hebetudine sensus quae opponuntur dono intellectus.
Et circa hoc queruntur tria. primum utrum cecitas mentis
sit peccatum. 2. utrum hebetudo sensus sit aliud
peccatum a cecitate mentis. 3. utrum hec vitia a
peccatis carnalibus oriuntur.

Ad primum sic proce-
dit. Videtur quod cecitas mentis non sit peccatum. Il-
lud enim quod excusat a peccato non videtur esse peccatum
sed cecitas mentis excusat a peccato. **D**e. n. Joh. 9.
Si ceci eertis non habetis peccatum. **g** cecitas
mentis non est peccatum. **P**. Pena offertur a cul-
pa. sed cecitas mentis est quaedam pena: ut patet in illis
quod habet **Ysa. 6.** **A**nceca cor populi huius. **n. n.** esset
a deo cum sit malum nisi pena esset. **g** cecitas men-
tis non est peccatum. **P**. De peccato est voluntaria:
ut **Aug.** dicit. sed cecitas mentis non est volun-
taria: quod ut **Aug.** dicit. **r.** Confess. cognoscere vita-
tem lucet oes amat. Et ecclesiastes **xii. d.** Dul-
ce lumen et delectabile oculis videre solem. **g** ceci-
tas mentis non est peccatum. **S**ed est quod **Breg.**
21. moral. cecitatem mentis ponit inter vitia quae cau-
santur ex luxuria. **R.** dicendum quod sic cecitas
corporalis est privatio eius quod est principium corporalis
visionis: ita et cecitas mentis est privatio eius quod est
principium mentalis siue intellectualis visionis: Cuius
quod est principium est triplex. Unum quod est lumen naturale
rationis. et hoc lumen cum privatur ad spiritus aie rationalis
quod privatur ab anima. impeditur tamen quoniam a proprio actu per
pedimentum virtutum inferiorum quibus indiget intellectus
humani ad intelligendum: sicut patet in amantibus et fu-

riosis: ut in primo dictum est. Aliud autem principium in-
tellectualis visionis est aliquid lumen habituale natu-
rali lumini rationis superadditum: et hoc quod est lumen iter-
dum privatur ab anima. et talis privatio est cecitas quae
est pena secundum quod privatio luminis gratiae quod datur pena
ponitur. **U**bi dicitur de quibusdam **Sap. 2.** **A**ncecauit il-
los malicia eorum. Tertium principium visionis intelle-
ctualis est aliquid intelligibile primum per quod homo in-
telligit alia cuius quod est principium intelligibili mens
homo potest intendere uel non intendere. Et quod
ei non intendat contingit dupliciter. Quoniam quod est
quod habet voluntatem spontaneam se auertentem a conside-
ratione talis principii secundum illud **ps.** **N**oluit intel-
ligere ut bene ageret. Alio modo per occupationem me-
tis circa alia quae magis diligit: quod ab inspectio-
ne huius principii mens auertitur: secundum illud **ps.** **S**upce-
cidit ignis. **s.** occupavit: et non videtur solem: et utroque
modo cecitas mentis est peccatum. **A**d primum
dicendum quod cecitas quae excusat a peccato est quae con-
tingit ex naturali defectu non potestis videre. **A**d
secundum dicendum quod ratio illa procedit de secunda ce-
citate quae est pena. **A**d tertium dicendum quod intelligere
vitae tranquillitatis est secundum se amabile: potest tamen per acci-
dens esse alicui odibile in quantum. **s.** per hoc impeditur ab
alijs quae magis amat.

Ad secundum sic pro-
cedit. Videtur quod hebetudo sensus non sit aliud a
cecitate mentis. Unum enim videtur contrarium. sed do-
no intellectus opponitur hebetudo: ut patet in **Breg.**
in 2. moral. cui etiam opponitur cecitas mentis: eo
quod intellectus principium quod datur visioni desinit: **g** he-
betudo sensus est id est quod cecitas mentis. **P**. **Breg.**
in 31. moral. de hebetudine loquens notat eas
hebetudines sensus circa intelligentiam. sed hebe-
tari sensu circa intelligentiam nihil aliud est vi-
desse quod intelligendo deficere: quod pertinet ad mentis
cecitatem. **g** hebetudo sensus id est quod cecitas
mentis. **P**. Si aliquid differunt maxime videtur
in hoc differre quod cecitas mentis est voluntaria: ut
super dictum est. hebetudo autem sensus est naturalis defectus
sed defectus naturalis non est peccatum. **g** secundum hoc hebetudo
sensus non est peccatum: quod est in **Breg.** **g** conu-
erat ea inter vitia quae ex gula oriuntur. **S**ed est quod
diuersae causa sunt duobus effectus. **s.** **Breg.** 31. mo-
ral. dicit quod hebetudo mentis oritur ex gula: cecitas
autem mentis ex luxuria. **s.** hec sunt de sa vitia. **g** et ipsa
sunt diuersa vitia. **R.** dicendum quod hebes acu-
to opponitur. Acutum autem dicitur aliquid ex hoc quod est
penetratiuum. vnde et hebes dicitur aliquid ex hoc quod est
obtusius penetrare non valens. sicut autem corporalis

p quādā similitudinē penetrare dī mediū iq̄-
 tū ex aliq̄ distātia suū obm̄ p̄cipit uel iq̄stuz
 p̄t q̄si penetrādo minūma uel intima rei p̄
 cipere. Unde in corporalibus dī aliq̄ esse
 acuti sēsus q̄ p̄t p̄cipe sensibile aliq̄d ex re
 motis: uel vidēdo l'audiēdo uel olfaciēdo
 z ecōtrario dī sensu hebetari q̄ non p̄cipit
 nisi ex p̄pinquo: magna sensibilia Ad similitu-
 dinē at̄ corporalis sēsus: dicit etiā circa itel-
 ligētā cē aliq̄ sensus q̄ ē aliq̄ p̄moy z ex-
 tremoy: ut dī i cō: ethicoz: sicut etiā sensus ē
 cogitātiū sensibiliū q̄si quozūdā p̄ncipio
 rum cognitōis. **Vic** autēz sensus q̄ ē circa
 itelligētā nō p̄cipit suū obm̄ p̄ mediū di-
 stātie corporalis: s; p̄ qdā media alia: sic cū p̄
 p̄p̄tate rei p̄cipit ei' eēntiā: z p̄ effectū p̄ci-
 pit eāz. **Ille** ḡ dī cē acuti sēsus circa itelligē-
 tiā q̄ statim ad apprehēsiōnē p̄p̄tatis rei l'
 etiā effectus: naturā rei p̄prehēdit: z inq̄stū
 vsq; ad minimas cōditōnes rei cōsiderādas
 p̄tingit. **Ille** autē dī hebes circa itelligētiam
 q̄ ad cognoscendā veritatē rei p̄t̄gere n̄ p̄t
 nisi p̄ multa ei exposita: z tūc etiā nō p̄t p̄t̄-
 gere ad p̄fecte cōsiderandū oīa q̄ p̄tinent ad
 rei rōnē. **Sic** ḡ hebetudo sensus circa intel-
 ligētā ipoztat quādā debilitatē mentis cir-
 ca cōsideratōnē spūaliū bonoy: cecitas autēz
 mētis ipoztat oīmodā p̄uatōnem cognitōis
 ipoy. **At** vtrūq; oppoīt dono itellect' p̄ quē
 homo spūalia bona apphēdendo cogit z
 ad eoy itima subtilit' penetrat. habz. n. hebe-
 tudo rōnez p̄cti: sicut z cecitas mentis iq̄stū
 .f. est voluntaria: ut p̄zin eo q̄ affectus circa
 carnalia d' spūalib' subtilit' discutere fasti-
 dit uel negligit. z p̄ h̄ p̄z r̄isio ad obiecta.

Ad tertius sic proce-
 dit. **Uide** q̄ cecitas mētis z hebetudo sēs'
 nō oriāt ex vitis carnalib'. **Aug'** i li' retra-
 ctat'. retractās illud qd̄ dixerat i soliloquijs
Deus q̄ n̄ nisi mūdōs scire vey voluisti. dicit
 q̄ r̄nderi p̄t multos etiā imūdōs multa vā
 scire: s; hoīes maxie efficiūt imūdi p̄ vitia
 carnalia. ḡ cecitas mētis z hebetudo sensus
 n̄ causant a vitis carnalibus. **¶** **Cecitas**
 mētis z hebetudo sensus sūt defectus qdā
 circa p̄tē aīe intellectiūā. vitia at̄ carnalia p̄-
 tinēt ad corruptionē carnis. s; caro nō agit i
 aīam: sed potius eoz'. ḡ vitia carnalia nō cau-
 sāt cecitatē mētis z hebetudinē sēsus. **¶**
Unū qd̄q; magi patit a p̄p̄iori q̄ a remoti

ori: s; p̄p̄iora sūt mēti vitia spūalia q̄ car-
 nalia. ḡ cecitas mētis z hebetudo sēsus ma-
 gis causāt. ex vitis spūalibus q̄ ex vitis cā-
 nalib'. **¶** **S; h̄** ē q̄ **Greg'** 31' moral'. dicit q̄
 hebetudo sensus circa itelligētā oritur ex
 gla: cecitas mētis ex luxuria. **¶** **R'** dīcēdū
 q̄ p̄fectio itellectualis opatōis i hoīe cōsistit
 in qdā abstractōe a sensibiliū fantasmatib'
Et iō quanto itellect' hoīs magis fuerit lib'
 ab huiusmodi fantasmatib': tātō pot' cōside-
 rare intelligibilia poterit: z ordinare oīa sen-
 sibilia: sicut z **Anaxagoras** dicit q̄ oīz intel-
 lectuz esse imixtū ad hoc q̄ imperet. z agēs
 oportet q̄ dominet super materiaz ad hoc
 q̄ possit eā mouere: ut narrat p̄bus. 8' p̄bifi
 coy. **Manifestū** ē at̄ q̄ delectatio applicat
 itēdēs ad ea i q̄bus aliq̄s delectat. **Un'** p̄hs
 dīc' i. x' ethicoz q̄ vñ' q̄sq; ea i q̄b' delectat
 optime opatur. **S;ia** vō neq̄q; uel debiliter.
 vitia at̄ carnalia. f. gula z luxuria cōsistūt cīca
 delectatōnes tact' ciboy. f. z venereoy q̄ sūt
 vehementissime inf' oēs corporales delecta-
 tōes. **S; iō** p̄ h̄ vitia itentio hoīs maxime ap-
 plicat ad corporalia: z p̄ sequeus debilitat
 operatio hoīs circa intelligibilia. magis autē
 p̄ luxuriā q̄ p̄ gulā: quanto delectatōnes ve-
 nereoy sūt vehementiores q̄ ciborum. **Et** iō
 ex luxuria ori' cecitas mentis: q̄ q̄si totalit'
 spūaliū bonoyz cognitōnez excludit. ex gu-
 la autē hebetudo sensus q̄ reddit hoīez debi-
 lē ad huiusmodi intelligibilia: z ecōtrario op-
 poste vtutes. f. abstinentia z castitas maxi-
 me disponūt hoīez ad p̄fectōnē intellectua-
 lis opatōis. **Un'** dī **Daniel. p.** q̄ pueris his
 .f. abstinentib' z continentib' dedit deus sciam
 z disciplinā i oī libro z sapiētia. **¶** **Ad** p̄mū
 ḡ dicendū q̄ q̄uis aliq̄ vitis carnalib' sub-
 diti: possint q̄nq; subtilit' spectari aliq̄ circa
 intelligibilia p̄p̄ bonitatez igeny naturalis
 uel habitus supaditi: tñi necesse ē ut ab hac
 subtilitate cōtēplatōis eozū intērio plerūq;
 retrabat' p̄p̄ delectatōnes corporales: z ita
 imūdi possunt aliqua vera scire: sed ex sua
 imūditia circa hoc impediūt. **¶** **Ad** secūdū
 dicendū q̄ caro nō agit in partē intellectiūā
 alterando ip̄am: sed ipediendo operatōem
 ip̄ius p̄ modum predictum. **¶** **Ad** tertium
 dicendū q̄ vitia carnalia quo magis sunt re-
 mota a mente eo magis eius intentionem
 ad remotiora distrahunt. vnde magis impe-
 diūt mentis cōtēplatōnem.

Ad secundum sic pro-
 dit. Uide q̄ cecitas mētis z hebetudo sēs'
 nō oriāt ex vitis carnalib'. Aug' i li' retra-
 ctat'. retractās illud qd̄ dixerat i soliloquijs
 Deus q̄ n̄ nisi mūdōs scire vey voluisti. dicit
 q̄ r̄nderi p̄t multos etiā imūdōs multa vā
 scire: s; hoīes maxie efficiūt imūdi p̄ vitia
 carnalia. ḡ cecitas mētis z hebetudo sensus
 n̄ causant a vitis carnalibus. ¶ Cecitas
 mētis z hebetudo sensus sūt defectus qdā
 circa p̄tē aīe intellectiūā. vitia at̄ carnalia p̄-
 tinēt ad corruptionē carnis. s; caro nō agit i
 aīam: sed potius eoz'. ḡ vitia carnalia nō cau-
 sāt cecitatē mētis z hebetudinē sēsus. ¶
 Unū qd̄q; magi patit a p̄p̄iori q̄ a remoti